



Pedrera de les Guixeres 1

Súria

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Muntanya sobre la riera del Tordell
Emplaçament Zona muntanyosa que ha estat verticalitzada per l'acció antròpica

Coordenades:

Latitud: 41.83404
Longitud: 1.7715
UTM Est (X): 397994
UTM Nord (Y): 4632080

Classificació

Número de fitxa 08274 - 183
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: La natura està envaïnt tot l'espai i ja no es pot observar l'element .
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad. 08274A00400049
Autoria de la fitxa KuanUm - JM Huéllamo - JM Solias
Data de registre de la fitxa: dj., 31/12/2009 - 01:00
Autoria de la darrera revisió: Marta Lloret Blackburn-Antequem, S.L.
Data de la darrera revisió: dc., 13/10/2021 - 15:00

Descripció

Es tracta d'una explotació minera a cel obert que ha consistit en tallar de forma vertical el front de la muntanya fins aconseguir explotar el guix present en aquesta zona. Totes les pedreres de guix es troben per sobre dels forns i l'explotació es devia fer per gravetat, deixant caure el mineral fins el punt era processat als forns. Hi ha pedreres molt grans (com la 1, la 2 o la 7) o petites com la 6. En tot cas la pedrera està limitada per la geologia, ja que està coberta per calcàries i no s'excava més enllà del límit geològic. El resultat final és el d'una paret de roca vertical i una zona plana al peu. Actualment la vegetació ha crescut abundantment en aquestes antigues pedreres i s'està perdent la fesomia.

Observacions:

La formació de la potassa, la sal i el guix de la Catalunya central és la mateixa. Fa uns 40 mil·lions d'anys es va evaporar un mar interior que havia quedat en aquesta zona formant-se aquests dipòsits. Les sals, que són molt plàstiques, sotmeses a grans pressions fleixen cap a l'exterior pel punt més feble constituïda en aquesta zona per la falla del Tordell. En el seu flux empenyen els materials que tenen a sobre, especialment, els guixos, els quals són molt abundants a la banda sud de la falla i han estat objecte d'explotació des d'èpoques històriques.

Història

La primera referència documental a un guixer de Sùria és de l'any 1591. A partir d'aquest moment les referències documentals són força abundants. La documentació parla de guixers, però especialment, de pagesos que paguen part dels seus deutes en guix que produeixen per a les seves necessitats i per a la venda. El 1620 tenim la primera notícia que indica que la producció de guix era en aquesta zona propietat del mas Vilella. El 1780 el P. Jaume Caresmar, en el seu "Discurso" assenyalava l'existència de "dos molinos que se emplean en granos, sal y yeso, prensandose en ámbos aceite y fabricandose papel de mediana calidad. Sus vecinos tienen dos ollas de aguardiente, porqué les sobran vinos con cuios productos compran los granos que les faltan para el abasto de seis meses al año" (FÀBREGA, 2009). La següent referència escrita que es coneix es del 1880, quan Joseph d'Argullol diu el següent: "prop de Manresa ó Mandresa hi ha las guixeras de Suria" (ARGULLOL, 1880). El 1884 Sùria abastia de guix a Manresa com diu la "Monumenta Historia Civitatis Minorisae" (FÀBREGA, 2009). És en aquest moment del segle XIX i inicis del segle XX que la producció arriba al seu màxim amb una activitat que podem qualificar de quasi industrial arribant a tenir una denominació específica "guix de Sùria" a les tendes de Manresa.

Bibliografia

ARGULLOL, Joseph d' (1880) "Costums del Pla de Bages". L'excursionista, any III, nº 21. Barcelona, Associació Catalanista d'Excursions científicas, p. 465-472.

FÀBREGA, Carles (2004) Quan les roques parlen. Punts d'interès geològic de Sùria, Ajuntament de Sùria

FÀBREGA ENFEDAQUE, Albert (2009) "De la pluriactivitat pagesa a la producció industrial: el cas de les Guixeres de Sùria" a Jornades sobre sistemes agraris, organització social i poder local als Països Catalans, Maig 2009 (en premsa).





